

KYRK-FILIP

Filipstad – Brattfors – Nordmark – Rämnen – Lesjöfors – Gåsborn – Nykroppa

Informationsblad från
Filipstads församling

Nr 1 2022

Välljudande 40-åring firades

Hopp och ljus i coronatider

Kyrkans styre efter valet

Påskan ger oss hopp och framtidstro

Det finns mycket i tillvaron som vi nog lite till mans tar för givet och inte funderar så mycket över. Om vi kunde prata med fiskarna, och skulle fråga dem om deras tankar om vattnet och havet, tror jag att de i regel skulle vara rätt oförstående. Vattnet och havet är en självklarhet, som bara är. Det har alltid varit, är nu och skall vara så i kommande dagar.

Mycket i vår vardag är på ett liknande sätt. Det har liksom alltid varit, så det är mycket svårt att tänka sig att det skulle kunna vara på ett annat sätt. Jag tänker att mycket i vår kristna tradition i vårt land, och vårt förhållningssätt till det, är på ett liknande sätt.

Att vi firar de stora helgerna år efter år, midsommar, allhelgona, jul, nyår, påsk, är liksom självklarheter som vi tar för givna. När våren kommer till vårt avlånga land, där det kan vara två eller tre årstider samtidigt under våren och hösten beroende på var i landet man befinner sig, firar vi den kristna påskan sedan 1000 år. Kanske lite längre tillbaka än så om vi tänker på den södra delen av landet, och lite mindre i den norra delen.

Påskan står i vårt land lite i skuggan av den grandiosa julen, som med advent, jul och trettondedagshelgen spänner över nästan en och en halv månad. Påskan har ju också sin förberedelsestid, med den 40 dagar långa fastan, som inleds med askonsdagen. Påskens dramatiska berättelser rymmer många olika teman, där ett är att när allt verkar helt omöjligt, det är nattsvart och allt hopp verkar vara ute, då händer det som ingen kunnat föreställa sig. Lärjungarna som följt Jesus under lång tid hade visserligen fått "vinkar" av Jesus om det som låg framför, men de kunde inte ta det till sig, än mindre förstå och tro på det och var helt förkrossade efter Jesu död på korset. Han låg i sin grav och romerska soldater (ockupationsmakten) vaktade densamma.

Allt som de hoppats på verkade ha gått om intet. De var säkert rädda att snart var det deras tur att gripas av myndigheterna och i värsta fall avrättas, som Jesus nyss blivit.

I den hopplösa situationen händer det som ingen kunnat tänka, ana, eller ens vågat hoppas på. De nås av budskapet att

Jesus hade uppstått från döden. Kroppen var inte kvar, de romerska soldaterna var borta. Den mycket stora stenen framför graven var bortrullad. Kvinnorna som gått till graven tidigt på morgonen kom tillbaka med det fantastiska budskapet. Vad skulle de tro?

Ja, där har vi en av kristendomens största frågor: Vad var det som hände? Uppstod verkligen Jesus från döden?

Ja, det har nu i 2000 år varit och är den kristna kyrkans tro, med dess många olika kyrkofamiljer och samfund. Vi hittar det i det vi kallar den apostoliska trosbekännelsen: "pinad under Pontius Pilatus, korsfäst, död och begravnen, nederstigen till dödsriket, på tredje dagen uppstånden igen ifrån de döda".

Detta har varit och är kyrkans centrala tro, att Jesus inte kunde behållas av dödsriket utan återvände till livet, dock på ett annat sätt och med andra förutsättningar än innan han dog. Detta ger den kristna människan en grund för sitt eget hopp inför den egna ofrånkomliga döden. Ingen människa undgår döden, men det finns ett hopp om ett liv på ett annat sätt på den andra sidan dödens port.

Påskan ger oss också en påminnelse om att när saker och ting i våra liv kan se väldigt omöjliga och hopplösa ut kan det finnas en utväg, en möjlighet, som vi i förstone inte sett eller vågat hoppas på. Kort sagt, även när det ser som mörkast ut kan det oväntade ske och ljus och nya möjligheter kan vänta runt nästa krök på livets vandring och väg.

Påsktankar från
Paul Henriksson
Kyrkoherde

S om prästvikarie i Filipstad står jag till förfogande i de uppgifter som behöver utföras runt om i församlingen. Så här har jag alltid tänkt om mitt arbete i Svenska kyrkan,

vad det än har handlat om, att jag gör det församlingen och kyrkoherden behöver ha hjälp med, efter bästa förmåga, och jag är självklart inte här för min egen skull utan för att fullgöra det uppdrag Svenska kyrkan, församlingen och kyrkoherden har lagt i "mina händer". Tag mig i tjänst, på det sätt som är bäst för Er!

För mig är Filipstad och de omgivande bygderna, de gamla socknarna, också miljöer som utmanar mig till medmänsklig tjänst i uppdraget som präst. Det är fantastiskt vackra, natursköna omgivningar i Filipstads församling.

Det som jag tycker är mycket historiskt intressant är att Filipstads historia dateras tillbaka till den 6 april 1611. Vilka gamla historiska stadsprivilegier, men också långt innan Filipstad fick sina stadsprivilegier levde och blomstrade de omgivande bygderna runt Filipstad. Järn- och gruvhanteringen riktade blickarna till de omgivande trakterna. Men "allt har sin tid" kan vi läsa om i bibelboken Predikaren.

Självklart finns det också bekymmer i alla miljöer där människor lever. Men är det inte utmaningarna som gör att framtiden måste formas?

Varma tankar och välsignelser till alla Er som bor i Filipstads församling och Filipstads kommun!

Bertil Stenekas

Bertil Stenekas har haft förmånen i sitt yrkesliv att tjänstgöra i olika uppgifter inom Svenska kyrkan, men även i samhället i övrigt. Han har bred erfarenhet från församlingsvårdande uppgifter och prästvigdes 1992.

Senast tjänstgjorde han i Karlstads pastorat och han har också en gammal yrkesbakgrund som journalist.

Tillsammans med Nils-Erik Mellström vikarierar han nu som präst i Filipstads församling.

Upp och ner med pandemins framfart

När pandemin och smittspridningen av Covid-19 tog fart igen blev det åter dags att dra i handbromsen för de flesta verksamheter, så även för Filipstads församling. Med nya bud från regeringen och myndigheterna ser man nu en ljusning på nytt.

Efter sommaren började det se bättre ut inför hösten och när det blev lättnader i restriktionerna i slutet av september var det många som jublade. Sedan tog coronapandemin omtag och det var bara att förlika sig med situationen och lägga i backen.

I mitten av januari stängdes församlingsexpeditionerna i Filipstad och Lesjöfors liksom kyrkogårdsexpeditionen vid Axelsvik. Utbudet av gudstjänster och andra arrangemang anpassades återigen till pandemisituationen och myndigheternas riktlinjer.

I början av februari meddelade så regeringen att merparten av restriktionerna skulle

hävas, bland dessa kravet på vaccinationsbevis och deltagartak för olika verksamheter.

Filipstads församling följer noga utvecklingen, och agerar tillsvidare med stor försiktighet.

– Vi håller oss informerade om pandemins utveckling och de rekommendationer som myndigheterna ger. Det är otroligt svårt att förutse var vi står om några veckor, det har varit så mycket upp och ner med pandemin under de här två åren, säger kyrkoherde Paul Henriksson.

– Vi följer FHM:s och övriga myndigheters föreskrifter, det är nummer ett. För det andra vill vi göra vad vi kan för att minska smittspridningen, säger han vidare.

Förhoppningen är givetvis att allt ska kunna återgå till det normala igen, men det kräver säkerhetsmarginal.

– Vi ser en ljusning och hoppas innerligt kunna öppna upp allt igen, men vi vill gå försiktigt fram, menar Paul Henriksson.

Prästvakanser en knäckfråga

Filipstads församling söker med ljus och lykta efter nya präster, men hittills har det gått trögt. Nu görs ett nytt försök.

Strax före jul gick ansökningstiden ut för två lediga prästtjänster som annonserats ut.

– Inte en enda sökande, konstaterar kyrkoherde Paul Henriksson som menar att det är tufft med rekrytering inom hela Svenska kyrkan och Karlstads stift just nu.

– Det är en allmänt svår situation, efterfrågan är större än tillgången. Det är inget unikt för Filipstad, men visst spelar geografien in, säger han vidare.

En ny annons där man utlyser en ledig tjänst är aktuell.

– Som läget är just nu är vi bara i behov av en präst, förklarar Paul Henriksson.

Den tidigare annonsen gav ingen respons.

Sune Frisk (S), ordförande i kyrkofullmäktige.

Leif Holmgren (KV), kyrkorådets ordförande.

De styr församlingen efter höstens kyrkoval

Det blev ingen stor förändring i församlingens styre efter kyrkovalet i september, men några ledamöter försvann och några nya kom till. Vänstern tog sig in i kyrkofullmäktige och Sverigedemokraterna fick ett fjärde mandat.

Kyrkofullmäktige och kyrkorådet i Filipstads församling har fått följande sammansättning efter valet.

Kyrkofullmäktige
Ordinarie ledamöter

Arbetspartiet - Socialdemokraterna

Sune Frisk, ordf.
Heléne Larsson Saikoff, 2:a vice ordf
Kenneth Haglund
Rose-Marie Andersson
Claes-Eric Eriksson
Lillvor Eriksson
Bosse Pedersen
Britta Wikström
Per Granfelt
Irene Frisk
Kjell Karlsson
Ann-Mari Rosö

KV - Kyrkans Väl

Leif Holmgren, 1:e vice ordf
Rolf Johannesson
Marianne Grankvist
Göran Andersson
Jan Edwertz
Berit Westergren
Rolf Christoffersson
Jan Sundelin

Kyrkoval
19 SEP 2021

SD - Sverigedemokraterna

Johnny Grahn
Urban Petersson
Eva Eriksson
Åsa Grahn

ViSK - Vänstern i Svenska kyrkan

Håkan Stange

Kyrkorådet
Ordinarie ledamöter

Arbetspartiet - Socialdemokraterna

Sune Frisk
Heléne Larsson Saikoff, vice ordf
Clas-Eric Eriksson
Rose-Marie Andersson
Kenneth Haglund
Lillvor Eriksson

KV - Kyrkans Väl

Leif Holmgren, ordf
Rolf Johannesson
Göran Andersson
Marianne Grankvist

SD - Sverigedemokraterna

Johnny Grahn
Eva Eriksson

Anette Bäck Davidsson, diakonissa, upplever stora problem med hanteringen av de ekonomiska medel församlingen kan få del av och pengarna som nu börjat sina.

Stiftelser och fonder har blivit ett gissel

De stiftelser och fonder som församlingen har tillgång till för att hjälpa behövande har blivit ett gissel för diakoniverksamheten. Nu börjar också pengarna ta slut på sina håll, med följden att församlingen måste ta ur egen kassa.

Inför julhelgen fick Anette Bäck Davidsson, diakonissa, in över 80 ansökningar om ekonomisk hjälp från församlingsbor som har det svårt att klara försörjningen.

– Eftersom pengarna vi kan ansöka om i Filipstad börjar sina har jag få ta av diakonins medel, och då blir det inga stora summor. Det finns också en prioritering i allt det här, och då kommer barnfamiljer i först hand, berättar hon.

Hon ser hela tiden ett stort behov av bistånd, framförallt i Filipstad.

– Det är ju så att vi har många här som lever med

stora sociala problem och befinner sig i en svår situation, och det blir också ett stort bekymmer för oss, menar Anette.

Som mest har kyrkan haft tillgång till drygt tjugo olika stiftelser och fonder.

– Vi har tömt och betat av dem allt eftersom, och nu måste det till ändringar. Sötebrödsdagarna är över, tyvärr, säger Anette.

En ljusglimt är dock att de som bor i norra delen av församlingen kan få fortsatt del av de sökbara medel som finns där.

– Den som bor i Lesjöfors eller Rämnen kan fortfarande söka hjälp. Det är i Filipstad vi är tvungna att dra ner på hjälpen.

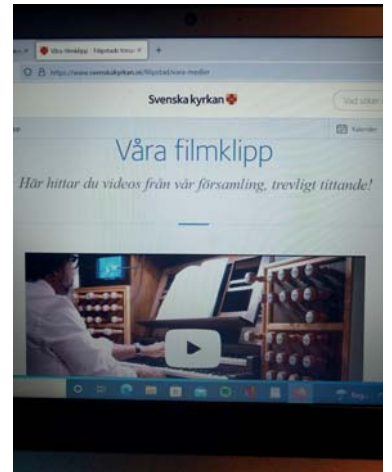
Anette Bäck Davidsson säger också att det hela innebär en arbetsbelastning.

– Diakoni ska ju innefatta så mycket mer, och det är svårt att hinna med allt som måste göras, menar hon.

Se församlingens egna filmklipp på webben

Du har väl inte missat församlingens egna filmklipp på webben? Du hittar dem enkelt via vår hemsida.

Här finns videor från församlingens många verksamheter. Se filmer från till exempel orgeljubiléet i Filipstads kyrka, skolavslutningar, andakter, konserter, Himlanytt, Alla hjärtans dag, bön med diakonissan och mycket mer. Gå in på www.svenskakyrkan.se/filipstad.

Prislista gravskötsel 2022

Sommarplantering

Löpande årsvis (inkl trimning) 640:-
Bestämd tid högst 3 år 1 920:-

Avräkningskonto

Vid gravskötsel längre tid än 3 år kan man sätta in en summa pengar som dras varje år beroende på vilket skötselåtagande ni vill teckna, dock högst 25 000:-

Grundskötsel

Kunden planterar sina egna blommor, kyrkogårdsförvaltningen sköter planteringen. Trimning ingår. 470:-

Gräsklippning/grästrimning

215:-

Utsättning av snittblommor

70:-

Exkl. blommor

Vårplantering

Arbetskostnad (plantering) 70:-
Påskliljor i kruka 40:-
Penséer 14:-

Sommarblommor

Arbetskostnad för plantering 70:-
Exkl. blommor

Gravljus

Tändning av gravljus inkl. ljus 90:-

Höstplantering/dekoration

Arbetskostnad (plantering m.m.) 70:-
Ljung 40:-
Blomsterkål 35:-
Granriskrans 150:-
Liggare 135:-
Granristäckning 70:-

Övriga arbeten

Tvättning av gravvård 470:-
Tvättning gravvård + gravram 950:-
Tvättning av liggande gravhäll 335:-
Ifyllnad av text på gravvård 270:-/tim
Byte av jord gravrabbatt 50x50 135:-
Byte jord/rengöring emperilåda 135:-
Stensäkkring 270:-/tim + materialkostnad 950:-
Övriga arbeten 270:-/tim

Prislista Emperilåda

Pris/st	
1 280:-	30x30
1 330:-	40x30
1 370:-	50x30
1 420:-	60x30
1 460:-	70x30
1 520:-	80x30
1 725:-	90x30
1 800:-	100x30 hel planteringslåda
1 875:-	100x30 delad låda
50:-	Nya band till emperilådan
200:-	5 stycken band

Behöver ni hjälp med montering av lådan tillkommer en kostnad på 270 kronor

För vidare info kontakta kyrkogårdsförvaltningen tel. 0590-102 54
E-post filipstad.kyrkogardsforvaltning@svenskakyrkan.se

Patrascket bjöd på stämningsfulla jul-sånger. Foto: Katre Lehtsaar-Helmersson.

Dubbelt Patrascket på jul blev succé

Den tredje advent hölls det två jul-konserter i både Nordmarks och Brattfors kyrkor.

Kyrkokörerna bjöd under ledning av Katre Lehtsaar-Helmersson på advents-sånger som berättade om när man tänds adventsljusen som symboliserar frid och glädje samt de klassiska julsångerna, bl.a. julberättelsen om Jesusbarnets födelse, "White Christmas" och "Stilla natt".

Gruppen Patrascket var solister och framförde egna sånger om julen av Sören Johansson och andra medryckande, glada låtar. Julkonserterna var mycket uppskattade och den talrika publiken tackade de

medverkande med många varma applåder.

– Församlingens enda julkonserter var i Nordmark och Brattfors, och vi visste inte hur mycket folk som skulle komma. Men i Nordmark kom 110 personer, i Brattfors cirka 80 och det är ju mycket bra, säger Katre Lehtsaar-Helmersson.

– Vi ser behovet av såna här arrangemang och under hela hösten har intresset varit stort. Dessutom är folk bra på att organisera sig såhär i coronatider, vi hade krav på Covidpass på julkonserterna och det fungerade bra, säger hon vidare.

Barnkören Sångfåglarna sjöng om advent och jul. Foto: Anna Johansson.

Advent med sångfåglar i Nordmarks kyrka

INordmarks kyrka firades 1:a advent med både sång av barnkören Sångfåglarna och trumpetmusik av Harri Hissa. Barnen sjöng tillsammans med körledaren Katre Lehtsaar-Helmersson sånger om både advent och jul. "Vi tänds ett ljus i advent" är en sång som alltid är med på gudstjänsten den 1:a advent. En rörelse-sång som handlar om värmen och om-tanken i adventstiden.

Efteråt hölls auktion på julpaket som Marina Max hade ordnat och prästen Arthur Porsche höll i auktionsklubban.

Adventsfirandet blev en härlig familjefest i Nordmark.

Påskmessa

Gåsborns kyrka
Påskdagen 17 april kl. 11

Per Saxholm
Påsklunch i Klintgården
Med reservation för ändring

Gudstjänst med musik

Brattfors kyrka
Söndag 27 februari kl 16

Paul Henriksson
Sven "i Väse" Olsson sjunger
sånger i fastetiden
Katre Lehtsaar-Helmersson - piano

Familjegudstjänst

Nordmarks församlingshem
Söndag den 20 mars kl 16

Per Saxholm
Barnkören Sångfåglarna sjunger
under ledning av
Katre Lehtsaar-Helmersson

Påskdagsgudstjänst

Söndagen den 17 april kl 11
i Nordmarks kyrka

Bertil Stenekas
Kyrkokören och barnkören Sångfåglarna
sjunger påsksånger under ledning av
Katre Lehtsaar-Helmersson

Gudstjänst på Annandag påsk

i Västeruds bystuga
Måndag den 18 april kl. 11

Paul Henriksson
Brattfors kyrkokör sjunger påsksånger
under ledning av
Katre Lehtsaar-Helmersson
Kyrkkaffe

Vårprogram 2022 Rämmen och Lesjöfors

Taizé – Rämmen kl 18.30 den 24 februari,
24 mars och 28 april

Sinnesrogudstjänst – Lesjöfors kl 18.30
den 17 mars, 21 april och 19 maj

Soppluncher i Lesjöfors kl 12 den 2 mars,
13 april och 11 maj

Fastlagssöndagen den 27 februari kl 16
i Rämmen, kaffe i bygdegården

Gudstjänst Lesjöfors kyrka 6 mars kl 16

Friluftsgudstjänst Lesjöfors 26 maj kl 15

Det var med lättnad och stor glädje Johnny Larsson, till höger, kunde öppna upp kyrkan för jubileumskonserten. Tillammans med Johan Unéus (till vänster) och Rustan Christensson svarade han för det digra konsertprogrammet som rymde såväl Händel och Bach som Oskar Lindberg och Edward Elgar.

Stort firande i kyrkan n

Orgeln har ett imponerande innandöme, med sina 4 000 pipor och 49 stämmor. Ett flaggskepp i församlingen och en stolthet för hela stiftet och dess kyrkomusikliv.

Det gick inte helt planenligt och länge såg det ut att inte bli av alls på grund av pandemin. Men i slutet av november, inför första advent, kunde ändå firandet av Filipstads kyrkas orgel genomföras. Och det nästan på dagen 40 år efter invigningen – med publik på plats dessutom!

På Domssöndagen den 22 november 1981 invigde Filipstads församling sin nya orgel på västra läktaren i Filipstads kyrka.

På orgelpallen satt församlingens dåvarande organist, Bo Magnuson. Bo Magnuson har återvänt till Filipstad men har nu namnet Alexander Cammius.

– Alexander kan synnerligen tituleras som upphovsman och den vi har att tacka i grunden för att vi faktiskt har just denna orgel här idag, säger Johnny Larsson, kyrkans nuvarande organist.

Bygget utfördes av Grönlunds orgelbyggeri i Gammelstad utanför Luleå. Intonator var den mycket skicklige Anders Grönlund. Medverkade gjorde också kyrkokören under ledning av Magnuson. Filipstad hade fått sin nya orgel.

– Ett fantastiskt musikinstrument med närmare 4 000 pipor fördelat på 49 stämmor. Orgeln har tre manualer och pedal, berättar Johnny Larsson.

Alexander Cammius var organist i Filipstad 1974-1995. Han efterträddes av Kerstin Chrunak som närmast kom från organisttjänsten i Degerfors. Kerstin var Filipstads organist fram till 2007 men syns fortfarande ofta i många sammanhang som orgelsolist, ackompanjator, körledare och inte minst vikarierande kyrkomusiker i hela församlingen.

– En tillgång att få ha kvar i bygden! menar Johnny.

Kerstin Chrunak slutade som organist 2007 och Johnny Larsson började 2009. Åren mellan vikarierade Eva Kälvelid på organisttjänsten.

Orgeln i Filipstad är den näst största orgeln i hela Karlstads stift. Det är inte bara församlingens flaggskepp, utan också en stolthet för hela stiftets kyrkomusikliv. Orgeln har alltså som tidigare nämnts 49 stämmor, och Johnny förklarar närmare vad det innebär.

– Stämmor är orgelnamnet på pipsorter, alltså olika ljud. Varje pipa har ett eget namn, längd och egen klang. Till exempel Rörflöjt 8 som återfinns i manual ett. Det är alltså namnet på stämman och hur långa piporna är. De är alltså 8 fot. En stämma som är 16 fot är dubbelt så lång och har en hel oktav lägre klang i samma register. Det vanligaste är att orglarna av normalstorlek har 16 fot som den största pipsorten och den vanligaste stämman i basen. Det är väldigt ovanligt att det finns orglar som har pipor med 32-fotsstämmor, alltså dubbelt så djupa. Filipstads kyrkas orgel har två sådana stämmor!

Den enda andra orgeln i stiftet som har 32-fotsstämmor är stora orgeln i Karlstads domkyrka. Det kan också nämnas att det nu också finns tre orglar i Sverige som har 64-fotsstämmor. Det rör sig om orgeln i Piteås konserthus Studio Acusticum. Konserthuset stod klart 2007 och orgeln 2012.

Orgeln i Filipstads kyrka är den näst största i stiftet. Den invigdes 1981 och renoverades 2014-2015.

Inför första advent hölls 40-årsfirandet av orgeln. Bild hämtad från video av Online-Together/Michael Johansson.

är orgeln fyllde 40

Vi finner också St. Petri kyrka, Malmö, där man 2019 invigde den nya Klausiorgeln i koret.

– Ett musikaliskt rymdskepp, säger Johnny.

Slutligen den helt nya orgeln i Göteborgs konserthus som invigdes för bara några veckor sedan.

– Fyrtio stora baspipor där står under publikgolvet så att man kan både känna orgeln underifrån men också höra den från ventilationen i golvet. Effekter vi inte visste kunde finnas! säger Johnny som vet vad han talar om eftersom han befunnit sig på plats en del under sina pågående studier i Göteborg.

Orgelbygget har alltid tänt på gränserna för kreativitet, skapande och experiment. Nu bygger vi rymdskepp – förr byggde man orglar.

– Filipstad har en orgel att vara oerhört stolt över. Orgeln med sina 4 000 pipor står gömd bakom den vackra fasaden som är sedan 1796! I orgeln finns pipmaterial från den tiden, det finns pipor från 1800-talet, men främst är det ju en orgel från 1981. Grönlunds byggde denna orgel samtidigt som de byggde orgeln i Konserthuset i Stockholm. Vi brukar kunna se den orgeln när man delar ut nobelpriset.

Det senaste som hände med orgeln i Filipstad är den relativt omfattande renoveringen 2014-2015 under ledning av orgelbyggare Karl Nelson. Man tog då ner hela orgeln och rengjorde orgelhuset, samtliga pipor och all mekanik rengjordes och justerades.

I arbetet ingick att försöka förbättra orgelns klang och få den att klinga så fint

som den har potential för. Så det krävdes till viss del en omintonation, det vill säga att forma om klangen.

Av de totalt 49 stämmorna omintonerades cirka 20. De fick inte en helt ny klang, men man formade om dem så att de skulle klinga bättre. Vissa behövde justeras så att de helt enkelt klingade korrekt då det fanns tydliga brister i det.

– Vissa önskade vi få mera grundton i, några behövde sjunga ut mer och vissa behöva dämpas. Resultatet blev ett instrument som lät ännu bättre, menar Johnny.

När det också installerades ett helt nytt digitalt kombinationssystem blev lyckan fullständig.

– Ett kombinationssystem är inget nytt. Det har funnits i över hundra år och alltid baserats i kapacitet på den befintliga teknik som varit modern. Det är ett sorts hjälpmedel som innebär att organisten kan förprogrammera olika ljud och med ett enkelt knapp- eller fottryck ställa in det ljud man vill ha istället för att dra i varje registerandrag själv för hand vilket blir väldigt svårt om man ska göra en stor klangskillnad på bara ett ögonblick. När vi 2015 fick det nya digitala systemet har vi nu närmare 8 000 kombinationer att ställa in. Lite skillnad! menar Johnny.

Musik från 1800-talet och fram till idag har ställt sådana krav alltmer. Man har skrivit musik för specifika orglar och den teknik som finns.

– När man backar till barockmusiken behöver man ju inte dessa hjälpmedel eftersom musiken skrevs för orglar som inte hade det. Det fanns ju inte ens elektricitet då. Det är viktigt att komma ihåg att ett

kombinationssystem är endast ett gott hjälpmedel men det gör inte orgeln som instrument bättre, och orgelns klang påverkas inget alls.

Hur fint – och stort – orgeln i Filipstads kyrka låter idag har vi församlingsbor fått njuta av mycket redan. Får man dessutom lite bakgrund och historik blir upplevelsen desto större.

Även om vi inte fick någon ”orgelfestival” under sommaren, som det var tänkt från början, blev ändå 40-årsjubileet av till allas glädje.

Medverkade gjorde Johnny Larsson, orgelsolist, tillsammans med Rustan Christensson och Johan Unéus på trumpet. Marina Max, Thomas Nilsson och Johan Ödman skötte ljud och ljus och fikaserveringen stod Anette Dahlberg Mella och kyrkans unga ledare för. Arthur Porsche höll en kort andakt.

Konserten filmades för övrigt och kan ses på församlingens hemsida.

Slutligen Johnny Larssons egna ord från jubileumskonserten:

– Kära Filipstads församling. Det är Er orgel vi nu firar att ni tog i bruk för 40 år sedan. Ni ska vara stolta över er orgel och er kyrka. Grattis till orgeln och församlingen!

En teori om altarskåpet i Filipstads kyrka

Högst upp på altarskåpet i Filipstads kyrka finns två små pelare, som påminner om urnor. En dekoration som har väckt vissa frågor. Ser man närmare på "urnorna" så märker man att det finns spetsar på toppen där de på ena sidan pekar uppåt medan de på den andra sidan pekar nedåt.

Jag har ofta fått frågan från folk som besökt kyrkan varför det är så. Varför ser de inte likadana ut?

Hovintendenten, akademiprofessorn, arkitekten och grafikern Jean Eric Rehn (1717–1793) har ritat såväl predikstol som altarskåp.

Han var en av de ledande i Sverige under denna tid. Han hade studerat såväl i Paris som i Rom samt bidragit till utsmyckningen av många viktiga byggnader – inte minst i Stockholms stad. Han bör ha fått många konstnärliga och kanske även religiösa intryck från de ställen där han varit verksam.

Men, vad menade han med att utforma figurerna ovan på det sätt han gjorde? Var det bara en tillfällighet eller finns det en annan tanke bakom?

Han bör ha besökt såväl katolska kyrkor men kanske också den ortodoxa församlingen i Stockholm som sedan 1600-talets början fanns representerad där. (Lutheraner och ortodoxer har aldrig haft samma spänningar mellan varandra – som det var mot t.ex. den katolska kyrkan. De lutherska bekännelseskriterierna stöder ofta ortodoxerna.)

Man antar att poeten Stagnelius ska ha besökt den ortodoxa församlingen i Stockholm ett par årtionden senare och skriver då inspirerad av den upplevelsen sitt romantiska epos "Wladimir den store". Samtidigt fanns det inom 1700-tals-kristenheten en mystiktroende underström (främst hos präster) där bl. a. mystik kring såväl Jungfru Maria som korsfästelsen ingick.

Både katolsk som ortodox tradition om-

Per Saxholm framför altaret i Filipstads kyrka.

Längst ned själva fotbrädan där fötterna spikades fast. På ortodoxa muralmålningar snedställdes fotbrädan för att symbolisera perspektiv, alltså symbol för en tvådimensionell bild. Ena änden pekar uppåt den andra nedåt.

Ganska snart blev den bilden en symbol för de båda korsfästa rövarena på var sida om Jesus; den botfärdige hängde på Jesu högra sida. Änden på Jesu högra sida pekar

tolkades i luthersk riktning. Man kan anta att såväl diktare som konstnärer hade större möjligheter att ta intryck av utifrån kommande ideal. De kunde också kringgå det som "var rätt" just då. De tänkte på framtiden.

I Lukas evangelium 23:32-43 berättas om två rövare som är korsfästa, en på var sida om Jesus. Den ena smädar Herren medan den andra försvarar Jesus och bekänner sin tro på Herren. "Redan idag skall du vara med mig i paradiset" svarar Jesus.

I ortodox tradition visas denna händelse på de kors man tecknar. Högst upp (på korset) sitter anslagstavlan Pilatus skrev. Därefter bjälken där armarna fästes.

alltså mot himlen och paradiset.

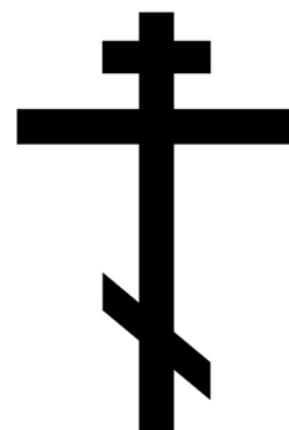
Det märkliga är att figurerna på Filipstads altarskåp är gjorda på samma sätt! Figuren på Jesu högra sida – om korset i mitten – där pekar spetsarna uppåt, medan de på den vänstra sidan (om korset) pekar nedåt. För betraktaren blir det ju tvärtom, men man tänker sig avbildningen utifrån Jesu perspektiv. Den botfärdiga rövaren befann sig på Herrens högra sida.

En tanke värd att begrunda, tycker jag, då det är så precist återgivet!

Per Saxholm

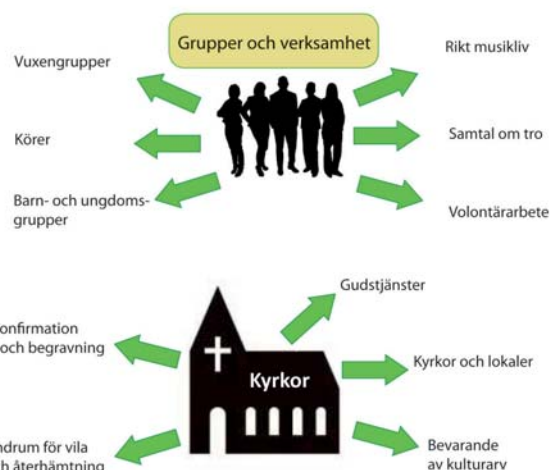
En närmare studie av altarskåpets övre del, med pelarna som omskrivs i artikeln.

Ortodoxt kors.

Vad får jag för medlemsavgiften?

PERSONAL
präster, diakoner, musiker m fl

Dopet - ett val

Du behöver inte vara döpt för att vara medlem. Men du kommer att få ett erbjudande om att bli döpt.

Alla kan vara med

Kyrkoavgiften betalar alla verksamhetskostnader för grupper och verksamhet så att alla ska kunna vara med - oberoende hur privatekonomin ser ut.

Ge det du kan

I kyrkan kan du lämna en frivillig gåva när det serveras fika. Den gåvan används till verksamheten du deltar i.

Eftersom man ger efter förmåga kan ditt bidrag betala för fika för de som inte har att ge. Och när du inte har kan någon annan betala för dig.

Medlemskapet betyder mycket för många

Svenska kyrkan är Sveriges största medlemsorganisation och det är medlemmarna som gör att kyrkan kan vara närvarande över hela världen. I Filipstad, i Sverige och i många andra länder

Alltid välkommen

Visste du att alla är välkomna till kyrkan? Oavsett om du är medlem eller inte kan du alltid höra av dig eller komma hit. Samtidigt är våra medlemmars pengar det som gör att vi kan ha kyrkorna öppna och välkomna alla som vill komma. Tacksamheten är stor för varje medlem som vill vara med. Det är tillsammans som vi kan vara en god kraft för våra medmänniskor. Genom att hjälpa varandra kan vi göra världen till en bättre plats

Ja, jag vill bli medlem i Svenska kyrkan

Fyll i dina uppgifter och skicka/lämna den till pastorexpeditionen

Namn.....

Personnummer.....

Adress.....

Telefonnummer.....

E-postadress.....

Underskrift.....

Kryssa i rutan här om du vill att någon kontaktar dig för att berätta mer om kyrkan och hur du kan ta del av det som händer.

Skicka in talongen till:
Filipstads församling
Box 16
682 21 Filipstad

Besöksadress: Kyrkogatan 2
telefon 0590-18750
E-post: filipstads.forsamling@svenskakyrkan.se

Gå gärna in på vår hemsida där du kan läsa mer om vad som händer i Filipstads församling.

www.svenskakyrkan.se/filipstad

Svenska kyrkan
FILIPSTADS FÖRSAMLING

KYRK-FILIPS †-ORD

				VANLIGT STILSLUT		TÄCKER TACKA ↓ SES I CHOKLAD OCH MARSPAN		DÄR VISADE SIG DEN UPPSTÅDNEN JESUS		VILL VI ATT DET SKA I RABATTEN			
				ÅR OFTA GULD I MUN		MULE		FEM I TESKED		DEN ÄR BRONS VÄRD			
				O G I N				LEVNADSRÄGLER I KINESISK FILOSOFI					
				SVLT-SYNO-NYM		FÄLT-AN-DAKT		MÄSTARE		ANVÄNDA APOST-LAHÄS-TARNA			
				AVKYLDA SOM TÄTTING		STOR BALJA						FEMTE MARS	
				SES BONDE I APRIL REKREATION OHJÄLPLIGA		JU FÖRR ... BÄTTRE		LIGGA AN FÖRSTRÖR					
				KVÄLLSARRANGEMANG				JÄTTELIK JÄGARE		HAR SINA STEG VISKA			
MÅL FÖR MÅNGA		HAR ÖGAMEN INGET HUVUD		UNGEFÄR MED I RUNDA SKALRESTER		CENTRUM I CURLING		SOFFA MED MAN SLINGRA					
TILLÄGG													
VERK AV BACH													
FRIA		TJUT UPPSÖKTE JESUS PÅ NATTEN		OSÄMJANS GUDINNA						OKÄND STORHET			
KRETA		TUNN-LAND		RIS-BÅL		MAG-KÄNS-LA		SES MED KYRKA OCH KRAFT		RASER			
RUNEBERGS FÄNRIK				VÄLDOFT		FÖRSTA BÖRJAN							
								I HERRENS ÅR		VRED EN AV JAKOBS SÖNER			
										METALLPINNE			
										PÅSTÅS			
<p align="center">PSALMEN</p> <p>"Och [] [] [] [] fruset i dagar vintergrå skall löst av himmelsljuset mot blom och mognad gå."</p>				LÄR NÖDEN SAKNA									
				KÄNT FÖR KRAVALLER									
				VIKT						<p align="center">BOK</p> <p align="center">2201</p>			

Korsordslösningen skall vara tidningen tillhanda senast den 30 april och adressen är Kyrk-Filip, Box 16, 682 21 Filipstad. Märk kuvertet med "Korsord nr 1".

De tre först öppnade, rätta lösningarna belönas med varsin Triss-lott och vinsten skickas med post. Vinnarna presenteras i nästa nummer av Kyrk-Filip. Lycka till!

Vinnare Korsord nr 4 2021:

Ewa-Britt Forsbergh, Filipstad
Birgitta Aspnes, Filipstad
Inga Jansson, Filipstad

Grattis till vinsten!

Namn: _____

Adress: _____

Postadress: _____

Telefon/e-post: _____

Foto: Bosse Landberg

Sizzi

Av Dan Andersson

Han föddes vid Lasso, där löjorna simma i vågor, som glittra likt pärlor och vin. Han kom i det gulaste månlysets timma till stränder, där ängsgräset blommar som lin.

Han döptes av vinden, som for genom gräset, till "Sizzi av Lasso" av springarnas ätt, men kallades hare av folket på näset och dömdes till döden av jägarnas rätt.

Och dagögat, höken, såg skarpt där neröver: "Det rör sig, det prasslar i strandlinjena blom, jag seglar väl ner när ett mål jag behöver, jag skjuter – det kan ej bli värre än bom!"

Då travade döden en dag genom skogen med herregårdskoppel och blanka gevär, och jakten tog fart uppåt Hagbergasloggen och gick nedåt Lasso och stannade där.

Där hörde vi ekot av smållarna sjunga kring Lasso, kring dalen och skogen och sjön, där fick han ett skott genom flåsande lunga och blodet rann rött på den gnistrande snön.

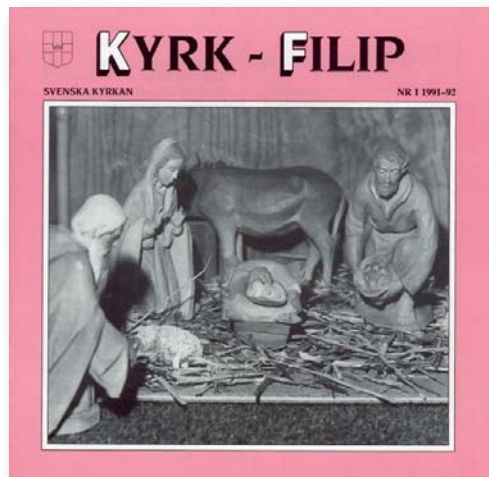
Vid Lasso, där isarna råmande brista, vid foten av Kvarnklintens vissnade fur, där tumlade Sizzi omkring i det sista, där stannade drevet, där blåstes i lur.

Dan Andersson hade ingenting emot jakt. Det var en överlevnadsfråga i finnmarken vid förra sekelskiftet att kunna jaga och fiska. Medkänslan för den jagade haren finns i dikten ändå.

Själv fastnade jag för Sizzi när jag var musiklärare i Slite på Gotland på 1970-talet. Eleverna på högstadiet var ständigt jagade av prov och betygshets. Det har knappast minskats, snarare tvärtom. Nu har det dessutom tillkommit en fruktansvärd stress genom (a)sociala medier, där man ständigt är uppkopplad och ser hur alla andra tycks ha ett fantastiskt liv, som man själv inte kan leva upp till.

Dan Anderssons dikt ur *Kolvaktarens visor* från 1915 är alltså högst aktuell än idag.

Bosse Landberg

Kyrk-Filip för 30 år sedan

En glad nyhet! Ja, det är alltid trevligt att kunna bjuda på glada nyheter och under just den rubriken berättades i 1992 års första nummer av Kyrk-Filip att Skåltjärns fina hembygdsgård äntligen kunnat invigas. "Skåltjärnsborna har satsat hårt för att få sin egen gård", skrev Per Saxholm och fortsatte: "Hembygdsgården har fått ekonomiskt stöd av bl.a. kommunen och kyrkan, då kyrkans barntimmar och Öppet hus bedrivs i hembygdsgården med stor tillslutning."

Ett helt annat hus i fokus vid den här tiden var Kyrkans Hus, eller snarare frågan om var och hur kyrkans verksamhet kunde samlas under samma tak.

Det var en av de viktigaste frågorna att driva under den kommande mandatperioden, ansåg Hans Tallberg (M). "Vi från det borgerliga blocket vill att Kyrkans Hus skall ligga i Bergmästaregården. Tillsammans med de kommunala politikerna skall vi fortsätta att undersöka möjligheterna", menade han men slog samtidigt fast att det hela inte fick bli någon "stridsfråga".

Invigningen av den nya hembygdsgården i Skåltjärn samlade såväl glada bybor som kommunalpolitiker. I bild ses Sten Fogde, Sven Enqvist och Harry Lendrup.

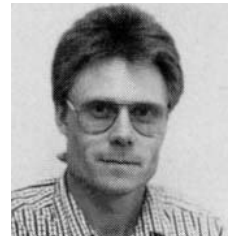

Hans Tallberg och det borgerliga blocket inom kyrkopolitiken tyckte att Bergmästaregården (till höger i bild) var det bästa alternativet som Kyrkans hus.

Hur det gick vet vi. Ett Kyrkans Hus för att samla verksamheten blev det så småningom, om än i ett annat hus.

Filipstads kyrka var i behov av renovering, både in- och utvändigt. Kyrkoförvaltningen lät meddela att man uppdragit åt en firma i Karlstad, Skanark, att ta fram ett förslag till renovering. "Senast kyrkan renoverades invändigt var 1967. Den nuvarande sakristian, väntrum med toalett, kapprum och handikapptoalett gjordes i ordning 1983. 1986 renoverades kyrkans fasader", skrev kyrkoförvaltningen och utlovade att hela kyrkan skulle ses över så snart kyrkorådet och övriga instanser sagt sitt.

Ny kyrkvård i Nordmark var Arvid Dahlqvist, 37. Sedan hösten 1991 hade han arbetat som lärare vid Pihlskolan i Hällefors, där han undervisade i el, tele och matematik. På frågan varför han ställt upp som kyrkvård svarade han: "När man är uppvuxen i ett kristet hem känns det naturligt att ställa upp för kyrkan och för byn."

Svenska kyrkan

FILIPSTADS FÖRSAMLING

Behöver du komma i kontakt med kyrkan i något ärende? Här hittar du våra aktuella telefonnummer och adresser

FILIPSTADS FÖRSAMLING

Box 16, 682 21 Filipstad

FILIPSTAD

Församlingsexpedition

Kyrkans Hus, Kyrkogatan 2	
Telefon- och öppettid tisdag-fredag 9.30-12	0590-187 50
Fax	0590-150 22
E-post: filipstads.forsamling@svenskakyrkan.se	
Kyrkoherde Paul Henriksson	0590-187 61
Komminister Per Saxholm	0590-187 67
Komminister vikarie/vakant	0590-187 53
Kyrkobokföring	0590-187 51
Sverigefinsk verksamhet	
Merja Piispanen	0586-688 30
Diakonissa Anette Bäck Davidsson	0590-187 60
Organist Johnny Larsson	0590-187 52
Vik organist Kerstin Chrunak	0590-187 52
Pedagog Sussi Nilsson	0590-187 59
Barntimmeledare Helena Nordh	0590-187 54
Köket, Kyrkans hus	0590-187 64
Husmor Anette Dahlberg Mella	0590-320 76
Kyrkvaktmästare Thomas Nilsson	0590-107 75

BRATTFORS

Kantor Katre Lehtsaar-Helmersson	0590-187 68
Kyrkvaktmästare	0590-401 31
Övrigt se Filipstad	

NORDMARK

Församlingshem, tel och fax	0590-503 70
Kyrkvaktmästare Marina Max	0590-501 90
Övrigt se Brattfors	

NYKROPPA

Församlingsärenden hänvisas till Filipstad	0590-187 50
Kyrkvaktmästare Patrik Lundberg	0590-413 40
Övrigt se Filipstad	

LESJÖFORS

Församlingsexpedition

Piltorpsvägen 4, 680 96 Lesjöfors	
Telefon- och öppettid, tisdagar 10-12	0590-300 86
Fax	0590-301 40
Kantor Clas Andersson	0590-187 55
Kyrkvaktmästare Jonny Olsson	0590-300 37
Övrigt se Filipstad	

RÄMMEN

Kyrkvaktmästare Jan Boork	0590-187 66
Övrigt se Lesjöfors	

GÅSBORN

Kyrkvaktmästare Ylwa Bjur	0590-230 29
Övrigt se Lesjöfors	

Kyrkoförvaltning

Ekonomiassistent	0590-187 56
Kyrkobokföringsassistent	0590-187 65

Kyrkogårdsförvaltning

Axelsvik, Östra begravningsplatsen	
Expedition tfn-tid måndag-fredag 10-12	0590-102 54
Kyrkogårdsföreståndare Lina Rosell	0590-187 71
Arbetsledare Magnus Henriksson	0590-187 72
Trons kapell, krematoriet, fax	0590-128 75
Krematoriet	0590-128 78

Kyrkofullmäktige och kyrkoråd

Ordförande kyrkofullmäktige Sune Frisk	070-322 62 53
Ordförande kyrkorådet Leif Holmgren	070-340 78 73

Besök vår hemsida på nätet
www.svenskakyrkan.se/filipstad
Vi finns även på Facebook!